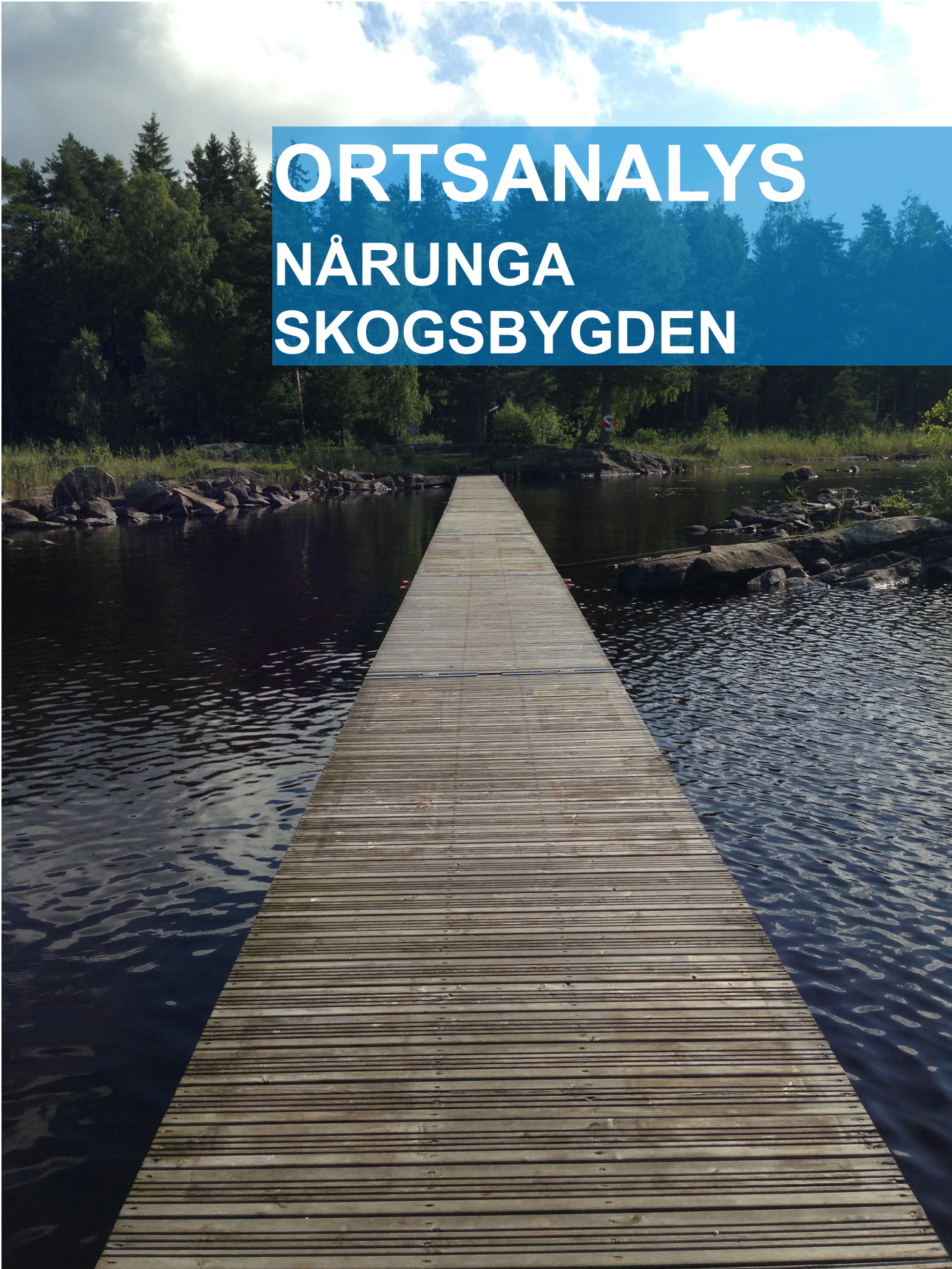

ORTSANALYS NÅRUNGA SKOGSBYGDEN

Ortsanalys?

En ortsanalys är en typ av nulägesbeskrivning av en ort, plats eller samhälle som grundas på en norsk metod kallad "stedsanalys". Ortsanalyser beskriver och lyfter fram ortens och områdets karaktär och visar vilka styrkor och svagheter som finns. Analysen beskriver ortens form som ett resultat av en historisk process och ger en förståelse för de utvecklingsmöjligheter som finns. I de ortsanalyser som kommunen tagit fram kommer de olika småorternas förutsättningar, livsmiljöer, karaktärer och kommunens utvecklingstankar inför framtiden beskrivas. Analyserna kommer ligga till grund för kommunens fortsatta planeringsarbete.

De viktigaste bidragen till denna ortsanalys kommer från ortsborna själva, som bidragit med sin kunskap och mycket inspiration vid de dialogmöten som hållits. Vi på Bygg- och miljöenheten anser att den viktigaste information vi kan få om en ort kommer från de personer som bor där.

Ett stort tack till alla som engagerat sig på möten och i arbetet med ortsanalysen!

Ortsanalysen är framtagen av Anna Svensson, fysisk planerare och Sabina Talavanic, stadsarkitekt på Vårgårda kommun, under 2013-2014.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	4
1.1 Syfte.....	4
1.2 Avgränsning	4
1.3 Vision	5
1.4 Gällande översiktsplan	5
1.5 Läge i kommunen.....	6
2. Nåsunga, Skogsbygden och Ljur.....	7
2.1 Historia.....	7
2.2 Landskap och natur	8
2.2.1 Stora opåverkade områden.....	9
2.2.2 Naturreservat.....	9
2.3 Riksintressen.....	10
2.3.1 Skogsbygden	10
2.3.2 Sävåån.....	10
2.4 Fornlämningar	10
2.5 Landskap.....	11
2.6 Befolkning	12
2.6.1 Att bo på landet	12
2.7 Trafik	13
2.7.1 Landsvägarna.....	13
2.7.2 Kollektivtrafik	13
2.8 Funktioner.....	14
2.8.1 Förenings- och friluftsliv.....	14
3. Framtiden.....	16
3.1 Barnen.....	16
3.2 Dialogmöte.....	16
3.3 Framtiden och dialogmöte	18

1. Inledning

Det finns olika sätt att göra ortsanalyser. Vårgårda kommun har valt att använda av en analys- och syntesmetod. Detta innebär att helheten delas in i beståndsdelar vilka analyseras separat. När de olika delarna sammanförs uppstår syntesen och relationerna mellan det fysiska rummet – den mänskliga livsmiljön och omgivningen, i detta fallet landsbygden. Detta ger ett underlag till hur ortsanalysen kan användas i kommunens framtida arbete.

Underlaget till analysen grundas framförallt på dialogmötet med invånarna i Nårunga, Skogsbygden och Ljur som hölls den 15 mars 2011 i Nårunga skola. Antalet deltagare var drygt 60 personer. Inte enbart Nårunga, Skogsbygden och Ljur har besökts i arbetet med ortsanalyserna utan även de andra småorterna i kommunen, och även det materialet kommer att användas i kommunens framtida planeringsarbete. Syftet med dialogmötena har inte bara varit för att kommunen ska informera medborgarna om vad som kommer att hända i deras närmiljö utan även för att involvera och föra en dialog med dem vilket resulterar i ett ökat inflytande i planeringsprocesserna.

Efter de dialogmöten som har hållits i områdena har materialet sammanställts och kompletterats med kartmaterial, information från föreningar och annan kunskap om området. För att säkerställa materialet skickades sedan ortsanalyserna ut till berörda byalag och hembygdsföreningar och efter inkomna synpunkter reviderades ortsanalyserna till ett färdigt material.

1.1 Syfte

Syftet med ortsanalysen över Nårunga och Skogsbygden är att genom att kommunen har en öppen och välkomnande dialog med invånarna kan känslan av att alla har en förmåga att påverka det som händer i den egna närmiljön stärkas. Därmed ökar kommunens invånares engagemang i kommunens planläggning och en levande landsbygd upprätthålls.

1.2 Avgränsning

Den fysiska avgränsningen för ortsanalysen är Nårunga, Skogsbygden och Ljurs äldre sockenindelning.

Ortsanalyser har också tagits fram över följande orter och områden:

☐ Algutstorp	☐ Landa, Kvinnestad
☐ Asklanda, Ornunga	☐ Siene, Horla, Hol
☐ Bergstena, Östadkulle, Lena	☐ Södra Härene, Rensvist
☐ Lagmansholm, Fullestad	

Kommunens ortsanalyser är sammanställda av Bygg- och Miljöenheten i Vårgårda kommun. Samtliga bilder kommer från kommunens arkiv, om inte annat anges.

1.3 Vision

I januari 2010 tog ledande politiker och tjänstemän fram en vision för Vårgårda kommun.

Den goda kommunen med 12 500 invånare 2018

Kommunens visionsdokumentet lyfter fram fyra målområden som bedöms som särskilt viktiga för måluppfyllelsen och dessa är:

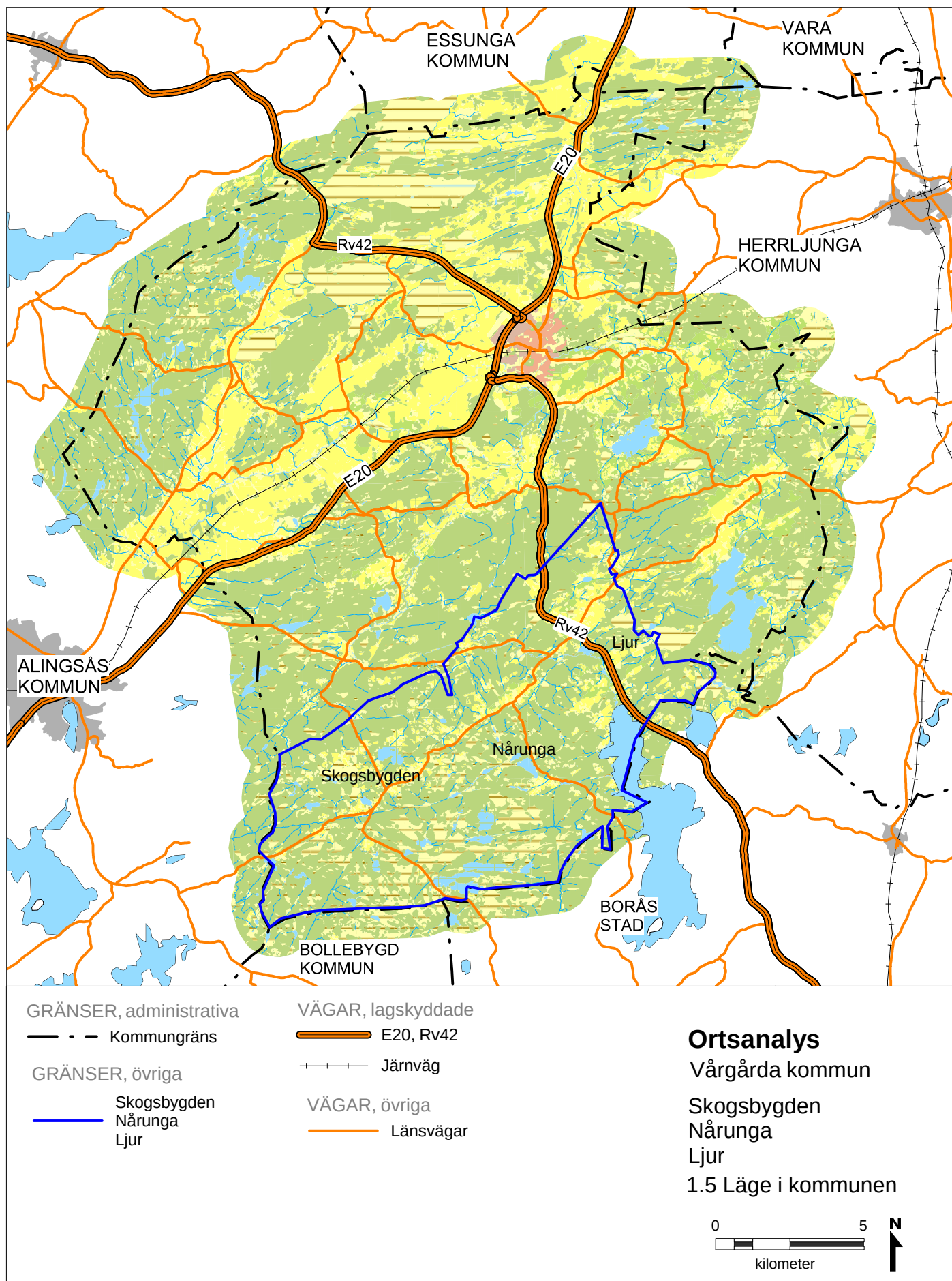
- Boende
- Miljö
- Skola
- Näringsliv

Vad gäller boende innebär detta 1500 nya kommuninvånare och att cirka 700 attraktiva lägenheter/bostäder skall tillkomma i kommunen vid eller innan 2018. För att uppnå dessa mål är ortsanalyser ett viktigt redskap för att se vilka utvecklingsmöjligheter som finns i kommunen.

1.4 Gällande översiktsplan

Av kommunens översiktsplan framgår följande:

- det finns en dominerande tätort och levande landsbygd, båda ska bibehållas och stärkas.
- kommunen ska verka för att bevara större orörda naturområden i söder samt sammanhängande jordbruksmarker i norra delen av kommunen.
- ny bebyggelse bör i första hand tillkomma där befintlig infrastruktur och etablerade sociala strukturer kan nyttjas.
- i kommunen ska det finnas attraktiva lägen med befintlig bebyggelse för strandnära boende på flera platser i kommunen.
- befintlig fritidsbebyggelse bör utvecklas och det ska finnas möjlighet omvandla dessa till permanentboenden.

2. Nårunga, Skogsbygden och Ljur

Nårunga är en kyrkby i Nårunga socken och omnämns i Jan Guillos bok *Arvet efter Arn* när slaget vid Herrevadsbro inträffar 1251. Numer heter Herrevadsbro Häradsvad. Var slaget verkligen stod är omtvistat, det kan antingen röra sig om Nårunga eller Kolbäck i Västmanland, eller ingetdera då det finns dåligt med källor i ämnet. Nårunga socken har dock medeltida anor med fornlämningar från bland annat järnåldern som tyder på att området har varit bebott långt innan medeltiden. Bygden är sjö- och våtmarksrik, kuperad och skogsbeväxt. Nårunga tillhör svältorna. Skogsbygden är som namnet visar en skogsklädd och kuperad bygd. Även här finns lämningar från järnåldern. Skogsbygdens läge i kommunen är så att det ligger mitt emellan Alingsås och Vårgårda med nära till Borås vilket förmodligen är en stor attraktionskraft för bygden.

På dialogmötet 2011 listade de boende i bygden de främsta styrkorna med sin närmiljö och de ansåg att friluftslivet, naturen samt jaktmöjligheterna var några av de bättre anledningarna till att bo just där. Tätt följt var närheten till skolan, bra pendlingsmöjligheter, tystnaden samt den oexploaterade marken.

Nårunga kyrka och delar av dess omgivande bebyggelse

2.1 Historia

1350 skrevs Nårunga som *Narungum* och kommer från kyrkbyn. Efterleden är inbyggarbeteckningen¹ *inge/ung*. Förleden kan innehålla *nar*, 'förträngning' och det syftar i så fall på ett sammanträngt terrängparti vid kyrkbyn. Den kyrka i Nårunga vi ser idag är inte lika gammalt som den som en gång fanns, med medeltida ursprung. Den gamla kyrkan var troligen i trä och byggdes efter hand ut och om med sten. Socknens indelta soldater tillhörde Älvsborgs regemente, Gäseneds kompani och Västgöta-Dals regemente, Kullings kompani. 1540 skrevs namnet *Nårwnga skoga* och 1550 'Norska skobygd'. Namnet ansåg tidigare ett skogsområde '*Nårungabornas skogsbygd*'. Socknen hade förr inte en egen kyrka utan använde Nårunga kyrka som församlingskyrka.

Ljur ligger mellan Nårunga och Ornunga. Namnet skrevs 1443 *Liwr*

och kommer från kyrkbyn. *Ljur* betyder glugg eller glänta. Förr fanns tre

¹ **Inbyggarbeteckning** är i ortnamnsforskningen ett begrepp som innebär att ett ortnamn är namngivet efter invånarna i ett område. Dessa kunde i sin tur namnges efter något annat.

kyrkor i Ljur socken men den sista raserades 1851. Sedan dess har Nârunga kyrka använts. Kring kyrkan finns en väl bevarad äldre bebyggelse där byggnaderna sedan laga skiftet är placerade i mitten på karaktäristiskt vis längs en uppodlad åsrygg. Flera av gårdsmiljöerna är välbevarade sedan ursprunget. Genom byn löper den lilla vägen mellan Hemsjö i sydväst och Ornunga i nordost. Kring byn och åsen dominerar kuperad skogsmark. I kulturmiljön ingår kyrkan, församlingshemmet och fyra andra fastigheter.

Vid kommunreformen 1862 övergick socknarnas ansvar för de kyrkliga frågorna till Ljurs, Nârunga respektive Skogsbygdens församling och för de borgerliga frågorna bildades Ljurs, Nârunga respektive Skogsbygdens landskommuner. Landskommunerna uppgick sedan 1952 i Vårgårda landskommun som 1971 ombildades till Vårgårda kommun

2.2 Landskap och natur

Vårgårda ligger inom Sydvästsvenska gnejsregionen. Berggrunden är daterad till mer än 1700 miljoner år, vilket innebär att den tillhör landets äldre urberggrund. Området kring Nârunga och Skogsbygden är ett stort och högt beläget skogs- och våtmarksområde. Berget går på sina ställen i dagen eller har ett tunt jordtäck. Höjdpartierna ligger på 225 till 250 m över havet.

Uddabosjön

Sandsjön

Mörkabosjön

Delar av området är dramatiskt med stora höjdskillnader. En tydlig förkastningslinje går i öst-västlig riktning med höjdskillnad på drygt 30 meter. Söder om denna är området plåtlikt med stora flacka, öppna mossar på nivån runt 230 m ö h. I övrigt består området av skogklädda berg med sprickdalar som antingen är vatten- eller torvfyllda. Området är rikt på mindre sjöar och våtmarker. På höjderna dominerar barrskogar med till största delen lägre tallskog så även i kanter av mossar. I dalgångar växer gran- och blandskog. Inslag av höglänt odlingsmark finns i området. Det är oftast ett småskaligt ålderdomligt odlingslandskap med i huvudsak betesmarker. Både skogs- och betesmarken är blockrik och småkuperad.

Området domineras av stora myrmarker och skogssjöar. Björnemossen är den mosse som klassas högst ur naturvårdssynpunkt. Den största sjön i området är Säven. Övriga sjöar är

mindre men många.

2.2.1 Stora opåverkade områden

En stor del av området ingår i ”stora opåverkade områden” som Länsstyrelsen pekade ut på 1990-talet. Stora opåverkade områden innebär ett skydd av ännu icke exploaterad mark som successivt tagits i anspråk under 1900-talet. Främst skulle dessa områden skyddas från etablering av industrier, bebyggelse av större omfattning och andra miljöförstörande verksamheter. Denna typ av företagande skulle lokaliseras till redan tidigare exploaterade områden. Sedan 1999 finns skyddet för de stora opåverkade områdena i MB 3 kap. 2 §.

Stora opåverkade områden berörs endast av hushållningsbestämmelserna och skall skyddas mot åtgärder² som påtagligt kan påverka områdets karaktär. Med detta menas att åtgärden är irreversibel, alltså icke återställbar. Vad som bedöms som att påtagligt negativt påverka ett område är subjektivt och bedömningar gällande detta görs i varje individuellt fall.

2.2.2 Naturreservat

Tränningen är ett nästan 200 ha stort naturreservatet ligger i Skogsbygden på gränsen mellan Vårgårda kommun och Borås Stad. I naturreservatet finns orörda gammelskogar, myrmarker och flera sjöar. Några av tallarna är 160 år gamla. Naturreservatet inbjuder till strövtåg och upptäcktsfärder längs stigar, stränder och myrar i en förhållandevis tyst miljö. Området ligger långt från tätorter och större bilvägar.

Fåglar som påträffas är bland andra: tjäder, ljungpipare, tofsmes och svartmes. På några ställen växer den vackra klockgentianan vars blåa blommor är värd för den lilla ovanliga fjärilen alkonblåvingen³. Vid den gamla torplämningen Tränningen finns återskapade hagmarker som, åtminstone tidvis, hålls öppna genom betesdjur. På sjön Tränningen brukar isen lägga sig tidigt. Den är därför ett populärt mål för premiärturen bland långfärdsskridskoåkare.

Ljungås är en bevarad månghundraårig komplett brukningsmiljö med hus, inägor och betad skog. Ljungås omnämns i jordeboken redan 1613. De nuvarande gränserna tillkom vid storskiftet 1804. Ljungås uppgår till totalt 53,4 ha. Naturvårdsförvaltare är Stiftelsen Ljungås. Naturreservatet invigdes 1993. Naturreservatet utgörs av en

betespräglad bondeskogs-fastighet där gårdsbyggnaderna ligger på en markerad höjd omgivna av åkrar och ängsrester, de senare delvis igenväxta med lövskog. Markerna utanför inägor är bevuxna med lövskog med inslag av tall. Södra delen av reservatet sluttar brant mot Störtaredsån, norra och nordvästra delarna utgörs av en planare långsluttning ner mot ett sumpskogsområde och mot Kroksjön.

² Med åtgärd menas något som påverkar landskapsbilden väsentligt eller ger upphov till störningar i form av föroreningar eller buller.

³ Alkonblåvingen är gamla Västergötlands landskapsinsekt.

2.3 Riksintressen

2.3.1 Skogsbygden

Skogsbygden är av riksintresse för naturmiljövård och innehar mellankommunalt intresse då området även sträcker sig in i Bollebygd och Borås kommuner. Området är 6084 ha stort och bedöms vara mycket värdefullt på grund av bland annat Västgöta fjällar och den rikedom på mossar som finns i området. Myrkomplexet på Västgöta fjällar utgörs av sumpskogar, topogen kärr och sluttande och svagt välvda mossar. Inslaget av gammal skog är stort. Myrarna har ett rikt fågelliv.

Förutsättningar för bevarande av de unika markerna är följande: Myrmarkerna bevaras orörda. Åtgärder som kan påverka områdets värde negativt är t ex markavvattning, torvmarksgödsling. Fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna ängar och naturbetesmarker. Områdets värden kan påverkas negativt av bland annat:

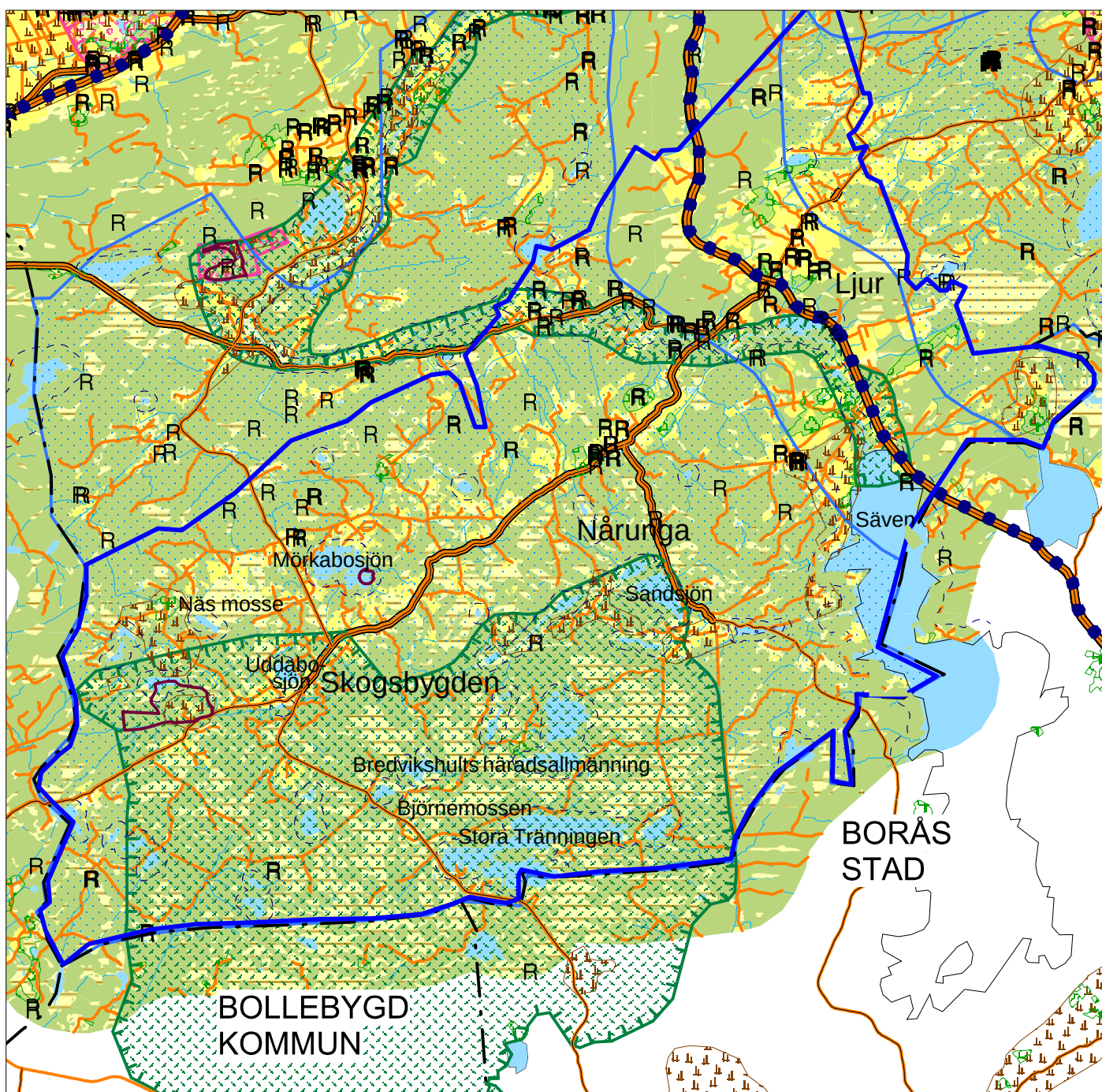
- Minskad eller upphörd jordbruks-/betesdrift.
- Skogsplantering på jordbruksmark eller energiskogsodling.
- Nydikningar, täkt, luftledningar eller vägdragningar.

2.3.2 Säreån

Närunga och Ljur berörs av riksintresset för Säreån. Uppströms Vårgårda tillförs förhållandevis lite föroreningar till ån som har ett omväxlande lopp med många forsar och fall. I sin nedersta del omges ån av betade ängar och mader, som tidvis översvämmas. Stora mader, som numera inte hävdas, finns också norr om Kärtared. Dessa miljöer är nu viktiga häckningslokaler för strömstare och forsärla. Hela ån är dessutom av betydelse som övervintringslokal för strömstare. Ån är en av de minst exploaterade i Västra Götalands län. Säreån är lek- och uppväxtområde för ett ursprungligt bestånd av lax. Stammen bedöms ha mycket stort skyddsvärde med få motsvarigheter i landet. Åns bottenfauna är mycket mångformig med flera djurgrupper i stort antal. Safsa och ag växer längs ån.

2.4 Fornlämningar

I kommunen finns många kulturhistoriskt intressanta platser. Dessa ligger ofta knutna till sjöar och vattendrag utmed isälvsavlagringar. Mycket tyder på att Säreån har spelat en viktig roll som livsnerv i förhistorisk tid. De äldsta spåren av mänsklig invandring i Älvsborg är knutna till fornfyndarna i Göta älvs, Nossans och Säreåns dalgångar. Invandringsvägarna innanför kusten följde med få undantag vattenleder och sjösystem. De höga värden som finns i kommunen med det stora fornarvet är ett vackert och intressant inslag i vårt landskap men också ett problem som uppkommer när det gäller nybyggnation. I huvudsak är det Närunga som har fornlämningar i området kring Närunga och Skogsbygden och dessa bland annat i form av gravar, domarringar, stensättningar och resta stenar från järnåldern. Det finns också ett par fossila åkrar.

GRÄNSER, administrativa

— · — · — Kommungräns

GRÄNSER, övriga

— Skogsbygden
— Närunga
— Ljur

INTRESSEN, lagskyddade

 Riksbintresse för naturmiljövård
 Riksbintresse för kulturmiljövård

● ● ● Riksbintresse för kommunikation

R Fornlämning

--- Strandskydd

INTRESSEN, natur

— Naturreservat
 Stora opåverkade områden
 Bevarandevärd odlingsmark
 Lövsöksinventering Länsstyrelsen

Ortsanalys

Vårgårda kommun

Skogsbygden

Närunga

Ljur

2.5 Landskap

0 2 500
meter

2.6 Befolkning

För att Vårgårdas vision om att antalet medborgare i kommunen skall år 2018 uppgå till 12500 personer ska kunna bli en verklighet är det viktigt för kommunen att både ha en fungerande och växande centralort samt en levande landsbygd. Enligt gällande översiktsplan ska komplettering av befintlig bebyggelse ske med hänsyn till orternas speciella förutsättningar. Centralt boende för äldre, funktionshindrade och ungdomar bör skapas. Närheten till samhällsservice som skola är väsentligt. Ungdomars möjlighet att bo kvar ska förbättras. Kommunen ska verka för att skapa möjligheter för ungdomsbostäder i centrala lägen, nära till service och kommunikationer.

2.6.1 Att bo på landet

Städerna i landet klarar inte av sin försörjning utan landsbygden. Alla typer av areella näringar behövs. Vi behöver svenskt spannmål, skog, kött, fågel och så vidare. För att en stad ska vara välmående måste det också finnas en välmående landsbygd i anslutning. En välmående landsbygd är en levande landsbygd. 34% av Sveriges befolkning bor på landsbygden. Om det finns möjlighet att pendla till en större ort eller stad är det ännu mer attraktivt att bo på landsbygden. Unga vuxna är mest benägna att flytta men också mest benägna att flytta hem igen när familjer bildas.

In- och utflyttning på landsbygden är generellt mindre än vad den är i tätorter eller städer. Detta gör att grannsämja är viktigt att uppskatta och värdesätta. Forskaren Arttu Saarinen vid Åbo universitet visar att de som bor på landsbygden är lyckligare än de i städerna. De som är lyckligast är de som bor i närheten av en tätort eller stad men ändå på landet och valfriheten verkar spela stor roll i sammanhanget. Som boende på landsbygden innebär det generellt att service, fritidsaktiviteter och arbetsplatser ligger en bit bort, en sträcka som oftast klaras av med bil vilket gör att landsbygdsbefolkningen till större del än tätorts- och stadsbefolkning är mer beroende av bilar.

Enligt kommunens bostadsförsörjningsprogram ska den nya bebyggelse som görs på landsbygden koncentreras till de delar som redan har befintlig bebyggelse och detta är bland annat för att kunna utnyttja den infrastruktur som redan finns i området. Med detta sagt är det viktigt att all ny bebyggelse i just detta fallet görs utifrån orternas egna förutsättningar och vad invånarna anser om de förändringar som kommer att göras.

2.7 Trafik

Den regionala utvecklingen för Västra Götaland beskrivs i visionen ”Det goda livet” som antogs av Västra Götalandsregionens fullmäktige år 2005. I visionen framgår fem fokusområden varav ett berör infrastruktur - ”Infrastruktur och kommunikation med hög standard”. Fokusområdet beskriver regionens ambitioner i frågorna: internationella transporter, hållbar och konkurrenskraftig infrastruktur, regional kollektivtrafik och IT-infrastruktur.

Sjuhäradskommunförbundet har i ”Tillväxtprogram 2013” lyft infrastruktur som ett prioriteringsområde. Infrastruktur och transportsystem ska underlätta en hållbar regionförtätning.

2.7.1 Landsvägarna

De vägar som går genom området kring skogsbygden och Nås är sekundära länsvägar vilket innebär att de inte är skyltade med nummer. Väg 1765 binder samman området med riksväg (rv) 42 vars sträckning är öster om Nås och fortsätter mot Vårgårda. Detta är den snabbaste vägen att komma till Vårgårda centralort. För att komma till Alingsås är den bästa vägen att ta via väg 1779 som binds samman med väg 1778 vilken i sin tur binds samman med väg 1777 som leder in i Alingsås.

På dialogmötet framförde deltagarna att det är dåliga kommunikationer mot Borås och att underhållet på grusvägarna mot Kroksbo och Bredared från Skogsbygden är dåligt. Överlag ansåg deltagarna att standarden på vägarna i området var dålig och likaså snöröjning och vinterväghållning. Deltagarna på dialogmötet gav förslag på vägar som kan förbättras och de är: Tarabo-Nås, Skogsbygden-Bredared och Skogsbygden-Kullabo.

2.7.2 Kollektivtrafik

I Västra Götaland är det Västtrafik AB som har den samordnade rollen av kollektivtrafiken och ägs gemensamt av länets kommuner och Västra Götalandsregionen. Västtrafik är därför huvudman för kollektivtrafiken i regionen. Linjebussar passerar området och turtätheten är till större delen anpassad efter skoltiderna.

2.8 Funktioner

Nårunga skola är en av Vårgårda kommuns byskolor. Skolan, som är en F-6 skola med för närvarande cirka 80 elever (läsåret 12/13), ligger cirka 15 km från centralorten. Skolan är vackert belägen på en höjd med närhet till

Nårunga skola

skogsområden. Skolan byggdes 1964 och 1994 byggdes förskolan ihop med skolan. På Nårunga skola finns en förskola, förskoleklass, elever i skolår 1 till 6 samt fritidshem. De boende i Nårunga och skogsbygden är mycket nöjda med skolan och barnen visar goda resultat.

Gabrielssons lanthandel

Lanthandeln i Ljurfalla är en av två på landsbygden i Vårgårda kommun. Lanthandeln heter Gabrielssons och är en ICA nära butik med stort utbud av både daglig varor, djurfoder och vitvaror. Affären är välbesökt, omtyckt och ses som en livlina tillsammans med skolan.

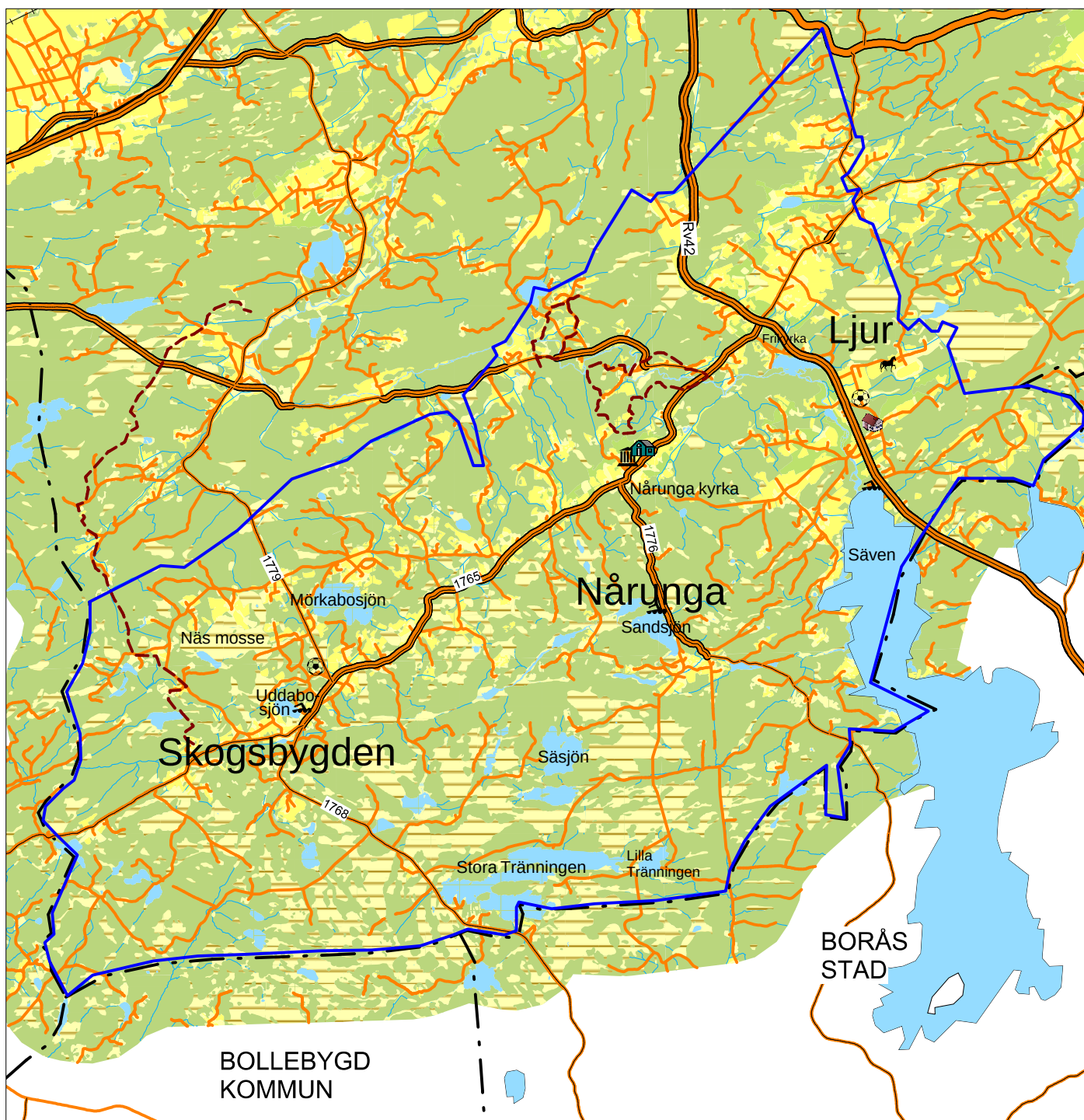
2.8.1 Förenings- och friluftsliv

Både Nårunga och Skogsbygden har hembygdsföreningar. I Nårunga finns det också ett byalag och en Röda korsförening. Det finns gott om samlingslokaler i bygden, bland annat församlingshemmet, skolans sporthall, missionskyrkan och även föreningarna Sävens BK och Skogsbygdens IF.

Skogsbygdens IF är aktiva med både fotboll och skidor. Ett elljusspår finns för skidåkning och löpning när det är barmark. Nårunga sporthall invigdes 1994 och tillkom i ett samarbete mellan Ljurfalla SMU, Sävens BK, Skogsbygdens IF och Vårgårda kommun. Nårungaalliansen driver hallen.

Den vandringsled som finns närmast det aktuella området är leden i Nårunga som utgår ifrån Herrevadsbron. Leden är 4 km lång och går längs vägar och stigar. Utmed vandringsleden finns historiska sevärdheter, vid varje sevärdhet finns en faktaskylt. Sevärdheterna är bland andra; en hålväg, en backstuga, en mordplats, en domarring, en massgrav, en gropavall, en gammal stenbro och en forntidsgrav.

Förutom vandringsleden finns flera stigar finns från omgivande gårdar kring Ljungås naturreservat, bland annat från Uddabo och Mörkabo. Mellan Yxnäs och Ljungås går en drygt 11km lång vandringsled. Inom reservatet har en natur- och kulturstig anordnats som går genom inägora, den betespräglade skogen och den opåverkade naturskogen. Den totala längden är cirka 3,5 km.

GRÄNSER, administrativa

— · — Kommungräns

GRÄNSER, övriga

— Skogsbygden
— Nåsunga
— Ljur

FUNKTIONER

Skola

Sporthall

Lanthandel

Kommunal
badplats

FÖRENINGSLIV & FRILUFTSLIV

Ridcenter

Fotbollsplan

- - - Vandringsled

Ortsanalys

Vårgårda kommun

Skogsbygden

Nåsunga

Ljur

2.8.1 Funktioner
& föreningsliv0 2 500
meter

3. Framtiden

Inflyttning till landsbygden är viktigt, kommunen behöver växa, vi behöver bli fler även på landsbygden. Möjliga utbyggnadsområden bör huvudsakligen pekas ut där ny byggnation inte kommer i konflikt med riksintressen, fornlämningar, värdefull lövskog eller odlingsmark eller strandskydd. Om fastighetsägare är intresserade av att stycka av sin mark för nybyggnation är kommunen intresserad för planläggning på landsbygden för att stimulera lokalservice som exempelvis skolor. Nårunga och Skogsbygdens lokalisering är uppskattad utifrån avståndet till Borås och Alingsås och det vackra skogslandskap som omger bygden och detta kan vara en fördel för att locka fler boende till bygden.

I både Nårunga och Skogsbygden finns möjligheter att förtäta inne bland den befintliga bebyggelsen för att förstärka karaktären av sammanhållna byar. Andra fördelar med att förtäta där det redan finns befintlig bebyggelse är att avloppslösningar kan bli gemensamma och att befintlig infrastruktur kan användas vilket håller kostnader nere.

Inget av områdena tillåter en hög exploatering och det är viktigt att även i framtiden ta vara på den speciella karaktär som finns med glesbygd och stora områden som inte är påverkad av bebyggelse.

3.1 Barnen

Barn tillbringar mer tid i närheten av hemmet än vad vuxna gör. Detta gör att det finns behov av ytor där de kan leka eller träffa varandra. Det handlar inte enbart om den så kallade bostadsnära naturen utan också om närhet till förskola och skolor och hur de tar sig dit. Trafiken fungerar som en större barriär för barn än för vuxna då de generellt är mer oskyddade trafikanter när de tar sig fram. Barn och ungas möjligheter att röra sig fritt är viktigt att ha med i kommuntäckande planering.

I Nårunga och Skogsbygden är närmiljön god för barn. Närheten till skogen, det öppna landskapet och den rika förekomsten av sjöar ger en spännande utemiljö som kan inspirera till en aktiv livsstil. Vägar är ett orosmoment för många föräldrar när det gäller deras barn. Det går att cykla på många av de mindre grus- och asfaltsvägarna i området. För barnen i Skogsbygden är det för långt att cykla till skolan i Nårunga. För att de ska kunna ta sig till skolan på ett trafiksäkert sätt har de därför skolskjuts.

3.2 Dialogmöte

Under dialogmötet framkom mycket information om vad de boende efterfrågar och vad de värdesätter med sin bygd. All ny bebyggelse bör göras utifrån orternas egna förutsättningar och vad invånarna anser om de förändringar som kommer att göras.

De boende i bygden tycker att det behövs komplettering med bostäder i form av både enstaka eller grupper av hus samt äldreboenden och

ungdomsbostäder. I området uppskattas både att det går att bo avskilt och att det finns möjlighet att bo där det går att se närmsta granne. Bygden är tyst och lugn och detta uppskattas.

Nårunga skola och Gabrielssons lanthandel är båda viktiga för bygden. De boende nämnde också problematiken med barnomsorg i närområdet. De boende poängterar att det är svårt att locka boende till en bygd där service som barnomsorg och kollektivtrafik inte fungerar. Barnfamiljer ser på dessa faktorer när de väljer plats att bo.

De boende pekade ut olika ställen som de ansåg vara lämpliga för eventuell förtätning av exempelvis service- och ungdomslägenheter, 55+ och äldreboenden samt enstaka eller gruppbyggda villor:

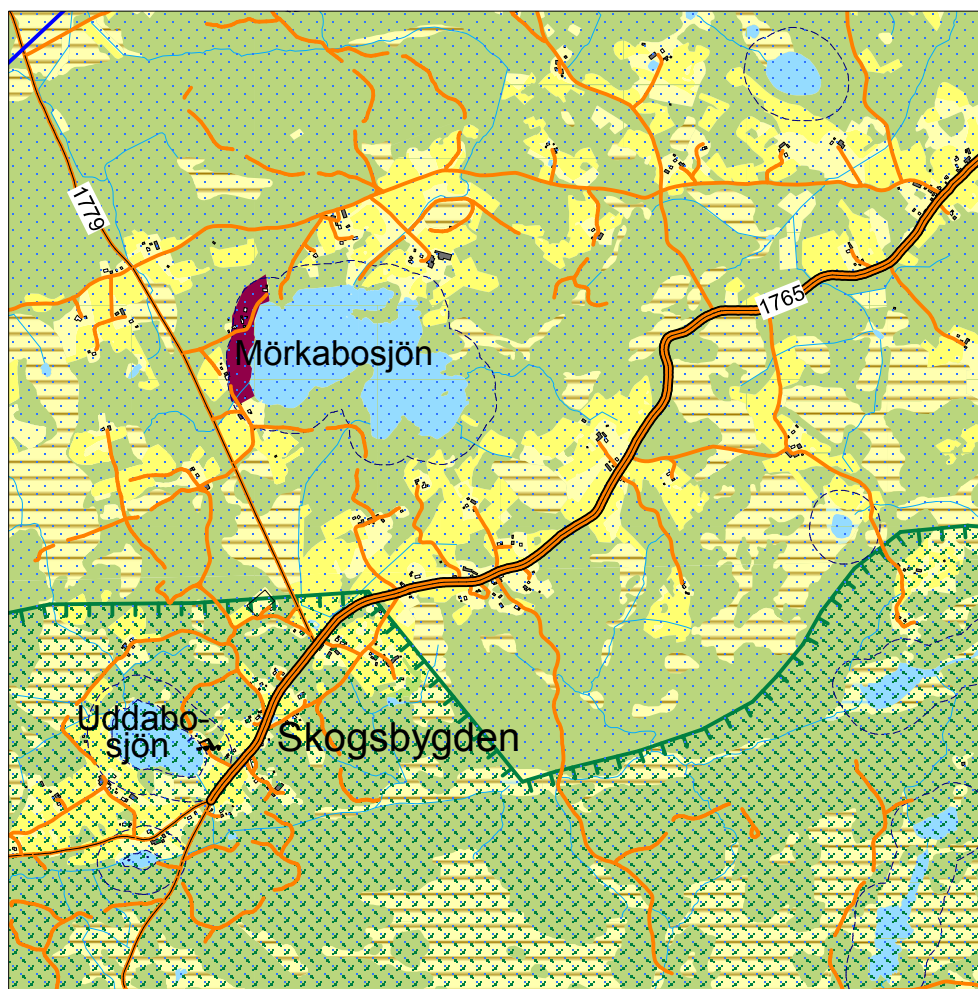
- I närheten av Gabrielssons lanthandel i Ljurhalla.
- I Nårunga by, vid skolan.
- Längs Mörkabosjöns strand.

Den naturliga tätorten för de som bor i Skogsbygden är inte Vårgårda utan snarare Alingsås. Detta skulle göra att de som bott i området hela livet skulle finna det märkligt att bo på ett äldreboende i Vårgårda. Därför anser de boende att det är viktigt att denna form av service kan erbjudas på landsbygden.

Det finns områden som är väldigt bra för strövtåg, upplevelser och hobbies så som jakt eller ridning. Det finns bra vandringsleder i trakten men de boenden går gärna i skogen och inte på de märkta lederna. Skogen är perfekt för friluftsliv och på vintern fryser sjöarna och skridskoåkning är möjlig på flera ställen. Det efterfrågas ridleder i Skogsbygden och de föreslår att Bredvikshults Häradsallmänning är en lämplig plats för detta. Det är också många som badar vid Häradsbro. Detta är inte någon kommunal badplats och därmed saknas parkering.

Vad gäller infrastruktur och kollektivtrafik i området tar de boende upp följande:

- En GC-väg från Ljurhalla till Sävens badplats efterfrågas.
- Kommunikationerna till Borås är bristfälliga.
- Vägarna mot Kroksbo, Bredared, mellan Tarabo-Nårunga, Skogsbygden-Bredared eller Skogsbygden-Kullabo samt väg180 är dåligt underhållna. De flesta vägar i bygden har dålig skötsel och underhåll. Även vinterväghållning fungerar bristfälligt vissa vintrar.
- Kollektivtrafiken skulle kunna förbättras genom exempelvis anropsstyrd trafik.

GRÄNSER, övriga

— Skogsbygden
— Närunga
— Ljur

INTRESSEN, lagskyddade

■ Riksställe för
naturmiljövård

--- Strandskydd

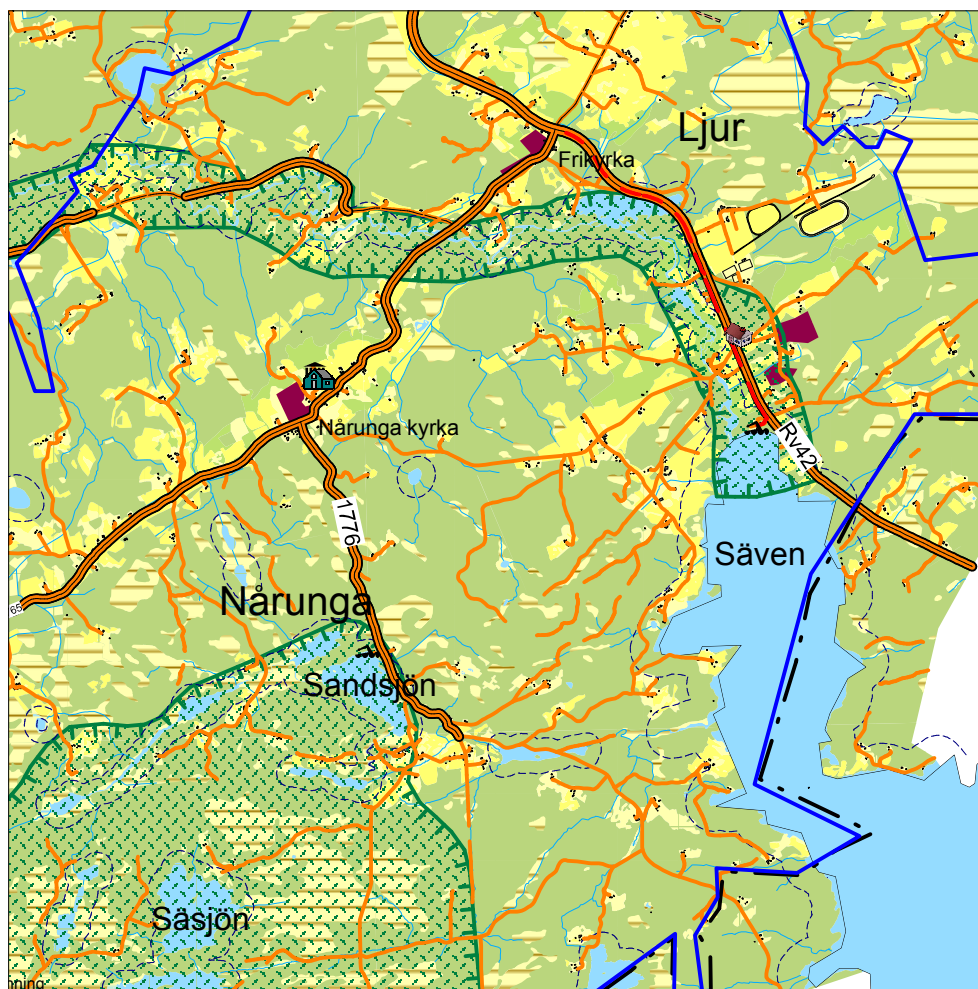
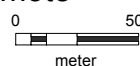
FRAMTIDEN

■ Utpekad plats för
utbyggnad
(dialogmöte)

Ortsanalys

Vårgårda kommun

Skogsbygden

**3.3 Framtiden
& dialogmöte**

GRÄNSER, administrativa

- - - Kommungräns

GRÄNSER, övriga

— Skogsbygden
— Närunga
— Ljur

INTRESSEN, lagskyddade

■ Riksställe för
naturmiljövård

--- Strandskydd

FRAMTIDEN

■ Utpekad plats för
utbyggnad
(dialogmöte)

--- Efterfrågad
GC-väg
(dialogmöte)

Ortsanalys

Vårgårda kommun

Närunga

Ljur

**3.3 Framtiden
& dialogmöte**